

Mei 2024

Reactie Vewin hoofdlijnenakkoord: nieuw kabinet moet aan de slag met het veiligstellen van de drinkwatervoorziening

In het onlangs gepresenteerde hoofdlijnenakkoord staat dat Nederland de vitale infrastructuur, waaronder de watervoorraad, zeker moet stellen. Dat heeft betrekking op de openbare drinkwatervoorziening. Die staat op zowel de korte als de lange termijn voor grote uitdagingen.

WAARBORGEN LEVERINGSZEKERHEID VAN DRINKWATER

Alle tien drinkwaterbedrijven hebben vóór 2030 extra productiecapaciteit nodig, in een aantal gevallen al nu of op zeer korte termijn (RIVM, april 2023). Het is helemaal niet zeker dat dit tijdig lukt. Integendeel, drinkwaterbedrijven lopen tegen steeds meer juridische en bestuurlijke belemmeringen aan bij de vergunningverlening. Zonder snelle actie van alle betrokken partijen, in het bijzonder provincies en Rijk, ontstaan in steeds meer regio's knelpunten bij het verzekeren van de drinkwatervoorziening en kunnen drinkwaterbedrijven niet aan de tot 2030 stijgende vraag naar drinkwater voldoen. Aan bedrijven moet nu soms al 'nee' worden verkocht.

Het is dus zaak dat de ambitie van het hoofdlijnenakkoord snel wordt uitgewerkt. IPO en Vewin brengen in het Actieprogramma beschikbaarheid drinkwaterbronnen 2023-2030 knelpunten en acties in kaart, maar echte oplossingen zijn niet mogelijk zonder een actieve rol van het Rijk.

Dit betekent dat moet worden verzekerd dat:

- het drinkwaterbelang daadwerkelijk prioriteit krijgt wanneer dat nodig is voor de leveringsplicht;
- het Rijk andere overheden aanspreekt op het nakomen van hun zorgplicht;
- het Rijk zo nodig op nationaal niveau extra maatregelen treft of voorziet in noodregelgeving;
- de financieringsruimte van drinkwaterbedrijven wordt vergroot door aanpassing van de WACC-regelgeving;
- projecten die noodzakelijk zijn voor het veiligstellen van de drinkwatervoorziening prioriteit krijgen bij het toedelen van beschikbare stikstofruimte en capaciteit op het elektriciteitsnet.

DRINKWATER VOOR NIEUWE WONINGEN GEEN GARANTIE

Snelle actie om de drinkwatervoorziening zeker te stellen is des te belangrijker omdat het hoofdlijnenakkoord de ambitie bevat om ieder jaar 100.000 woningen bij te bouwen. Nu is niet gegarandeerd dat deze nieuwe woningen tijdig voorzien kunnen worden van drinkwater. Het hoofdlijnenakkoord stelt dat toekomstbestendig gebouwd wordt en dat rekening wordt gehouden met water, bodem, landschap en stedenbouwkundige kwaliteit. Ook wordt aandacht voor zoetwaterbeschikbaarheid gevraagd. Vewin pleit ervoor prioriteit te geven aan de tijdige beschikbaarheid van voldoende drinkwater.

AANDACHT NODIG VOOR KWALITEIT DRINKWATERBRONNEN

Het veiligstellen van de openbare drinkwatervoorziening vraagt ook om betere bescherming van de kwaliteit van de bronnen voor ons drinkwater. Vewin maakt zich zorgen over de ambities die het hoofdlijnenakkoord op dit vlak heeft. Dat terwijl de beschikbaarheid en benutbaarheid van drinkwaterbronnen ook beperkt worden door de toenemende druk op de kwaliteit van de bronnen. Deze kwaliteit verslechtert door vervuiling vanuit landbouw (nitraat, bestrijdingsmiddelen), industrie en huishoudens. Het huidige beleid en maatregelenpakket zijn onvoldoende om de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) in 2027 te halen. De herziening van vergunningen voor industriële lozingen, waaronder PFAS, verloopt te traag. Overheden voldoen nauwelijks aan hun wettelijke zorgplicht voor de bescherming van drinkwaterbronnen. Juist in deze tijd zijn daarom extra maatregelen nodig om bijvoorbeeld de KRW-doelen bij drinkwaterbronnen te halen. Niet alleen om te voldoen aan Europese afspraken, maar vooral omdat dit nodig is voor volksgezondheid, milieu, landbouw en natuur.

VANDAAG ACTIE NODIG VOOR DE TOEKOMST VAN ONS DRINKWATER

Zonder gezond, schoon en voldoende drinkwater zijn er geen goede volksgezondheid, geen voedselzekerheid, geen veiligheid, geen bedrijvigheid en geen welvaart mogelijk. Maar in steeds meer regio's zullen zonder snelle actie knelpunten ontstaan. Nieuwe woningen kunnen dan geen water krijgen, steeds meer bedrijven zal een aansluiting worden geweigerd. Wij vragen aan het nieuwe kabinet de drinkwaterbedrijven te ondersteunen bij hun taken, zodat de continuïteit van de Nederlandse drinkwatervoorziening zowel op korte als op lange termijn kan worden geborgd, en de drinkwaterbedrijven hun belangrijke bijdrage kunnen blijven leveren aan een welvarend, gezond en veilig Nederland.